

โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

A PROGRAM STRENGTHEN INNOVATORS FOR TEACHER TO DEVELOP
THE QUALITY OF EDUCATION AT SCHOOL BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

รพีพรรณ หาสีสุข¹ และ สายฟ้า หาสีสุข^{2,*}
Rapeepan Haseesuk¹ and Saifa Haseesuk^{2,*}

(Received: June 20, 2025; Revised: July 15, 2025; Accepted: August 14, 2025)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา 128 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เลือกแบบเจาะจง 2) สร้างโปรแกรมฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แบบสอบถามความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 การคิดอย่างสร้างสรรค์
- 2) โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 เนื้อหา ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนา และ ส่วนที่ 5 แนวทางการประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: โปรแกรม, การเสริมสร้าง, ความเป็นนวัตกรรมของครู, คุณภาพการศึกษา

¹ ครูโรงเรียนบ้านหนองนกเกรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

¹ Teacher of Nongnorkkrian School, Buriram Primary Educational Service Area Office 4

² รองผู้อำนวยการโรงเรียนมหาไศยพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคอีสาน

² Deputy Director of Mahachaiyapittayakhom School, Secondary Educational Service Area Office Kalasin

* Corresponding author. E-mail: sky.saifa20@gmail.com

Abstract

This research aimed to study 1) basic information study for set a program strengthen innovators for teacher to develop the quality of education at school Buriram primary educational service area office 4. Sample group consisted of 128 school administrators chosen by stratified sampling. 3 experts were interviewed, by purposive sampling. 2) set the program, the informant group consisted of 9 experts, by purposive sampling. Tools used in data collection were, the current condition questionnaire with a reliability value of 0.88, the desired condition questionnaire with a reliability value of 0.90, Semi - Structured Interview, with the index of item - objective congruence (IOC) ranged between 0.80 - 1.00, and satisfaction questionnaire, with the index of item - objective congruence (IOC) ranged between 0.80 - 1.00. Statistics used in data analysis were percentage, average, standard deviation and priority needs index.

The research results were found as follows;

1) Basic information of current condition was at medium level, desirable condition was at the highest level, and the number one need was creativity.

2) The program strengthen innovators for teacher to develop the quality of education at school Buriram primary educational service area office 4, consisted of 5 parts: part 1 principles, part 2 objectives, part 3 content, part 4 development methods and part 5 evaluation methods. The assessment results on appropriate were at the highest level.

Keywords: A program, Strengthen, Innovators for teacher, Quality of Education

บทนำ

การพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้นต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาวโดยเฉพาะการพัฒนาคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 สิ่งสำคัญที่สุด คือทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดเป้าหมายผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) 8Cs ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์ (Cross - Cultural Understanding) ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning

Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จะเป็นฐานในการพัฒนาประเทศกระแสด้านการจัดการศึกษาเพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 กำลังเป็นที่นิยมและให้ความสำคัญอยู่ในปัจจุบันผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้สถานศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต (พชรวิทย์ จันทศิริศิริ, 2563) โดยที่การสร้างสรณ์นวัตกรรมเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาโดยคิดค้น และสร้างสิ่งใหม่ซึ่งอาจเป็นแนวคิด วิธีการ กระบวนการ ระบบ รูปแบบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่สามารถจำแนกการสร้างนวัตกรรมได้ 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การสร้างสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และ 2) การปรับปรุงพัฒนาสิ่งเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีกว่าเดิม (จิตติมา วรณศรี, 2563)

ความเป็นนวัตกรรม คือการที่ผู้คิดทำ จัดทำ สร้างขึ้น แต่งขึ้นหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการใช้งานเพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและใช้ประโยชน์ของคนในสังคม ผู้สร้างสรรค์หรือค้นพบวิธีการ รูปแบบ เครื่องมือหรือสิ่งใดที่เป็นสิ่งใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ อาจเรียกสิ่งใหม่นั้นว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์เป็นนวัตกรรมได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) มีความสำคัญคือ ช่วยเสริมสร้างให้เป็นผู้ริเริ่มคิด เรียนรู้และลงมือทำในสิ่งที่แปลกใหม่และทำในสิ่งที่แตกต่างหรือทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน มีความเป็นผู้นำ มุ่งมั่นและเป็นที่เคารพแสดงบทบาทชัดเจน มีความรับผิดชอบในตนเองและผู้อื่น (Christensen, 2015) โดยที่ความเป็นนวัตกรรม มี 3 ประการ คือ 1) การคิดอย่างสร้างสรรค์ 2) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้สำเร็จ (มารุต พัฒนาผล, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีวิสัยทัศน์ “องค์กรสมรรถนะดี มีความสุข” มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ กลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคนเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา สภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาพบว่า ครูยังไม่มีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการเผยแพร่จนเป็นที่ยอมรับอย่างหลากหลาย ส่งผลให้ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4, 2568)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนความเป็นนวัตกรรมของครูให้สนองต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินต่อไปได้อย่างมีคุณภาพทุกระดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนงานวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรของครู

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยความหมายของความเป็นนวัตกรของครู คือ ผู้ริเริ่มประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์และสนับสนุนให้เกิดเทคนิค วิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ กระบวนการหรือผลงานที่เป็นนวัตกรรมสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองหรือองค์การ (ปรีดา ยังสุขสถาพร, 2561) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)

ได้นิยามความหมายของนวัตกรหรือนักประดิษฐ์ หมายถึง ผู้ที่คิดทำ จัดทำ สร้างขึ้น แต่งขึ้น หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการใช้งานเพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและใช้ประโยชน์ของคนในสังคม ผู้สร้างสรรค์หรือค้นพบวิธีการ รูปแบบ เครื่องมือหรือสิ่งใดที่เป็นสิ่งใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ อาจเรียกสิ่งใหม่นั้นว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์เป็นนวัตกรรมได้ มีองค์ประกอบดังที่ Boyd (2011) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของความเป็นนวัตกรว่ามี 5 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความสร้างสรรค์ 2) การเป็นผู้ประกอบการ 3) การบูรณาการมุมมอง 4) การทำนาย และ 5) การบริหารการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ มาร์ต พัฒผล (2560) ให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นนวัตกรว่ามี 3 ประการ คือ 1) การคิดอย่างสร้างสรรค์ 2) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้สำเร็จ

สรุปได้ว่า ความเป็นนวัตกรของครู คือ ผู้ริเริ่มประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์และสนับสนุนให้เกิดเทคนิค วิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ กระบวนการหรือผลงานที่เป็นนวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและใช้ประโยชน์ของคนในสังคม ประกอบด้วย 1) การคิดอย่างสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการคิดนอกกรอบ คิดอย่างหลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อสร้างแนวคิดใหม่ ๆ 2) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการร่วมมือกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เพียงแต่ทำงานเป็นทีม แต่สามารถร่วมกันคิด วิเคราะห์ และต่อยอดความคิดอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้สำเร็จ เป็นความสามารถในการนำนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ มาสู่การลงมือทำจริง จนเกิดผลลัพธ์ที่ใช้ได้จริง หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม พบว่า หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของ

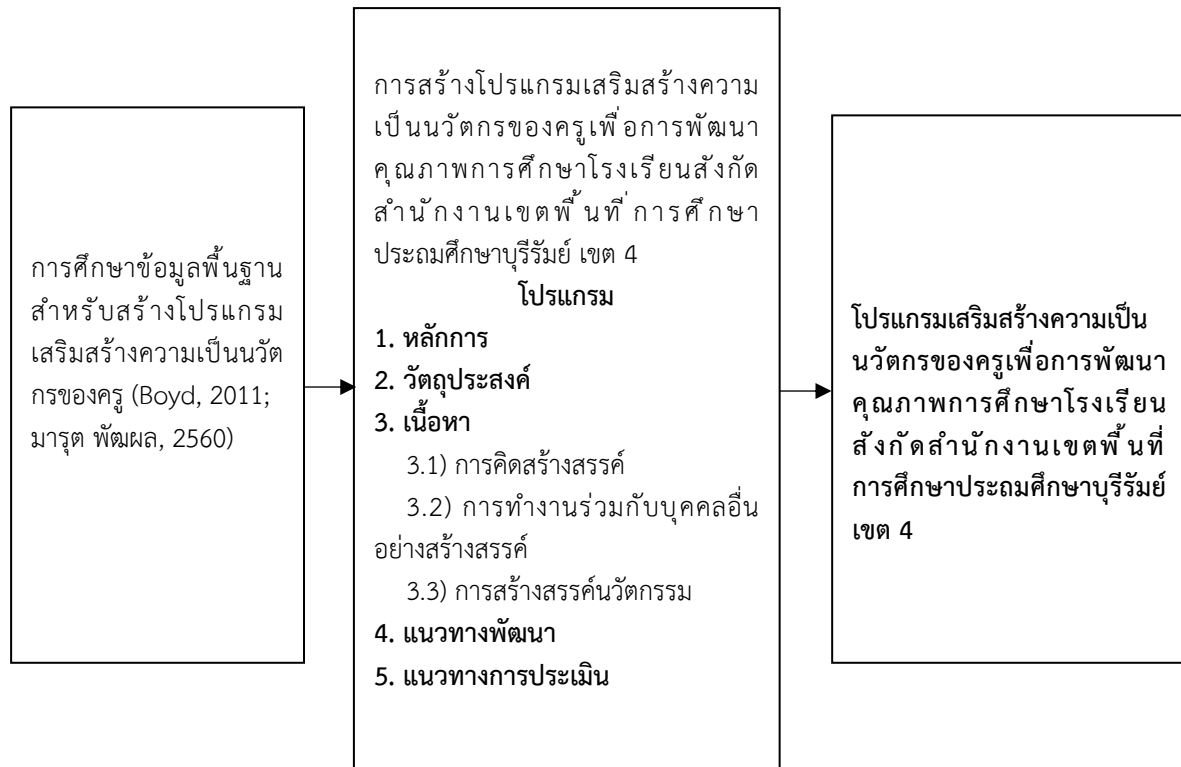

ครู (สุวิมล ว่องวาณิช, 2557) โดย Chen and Chen (2010) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม หมายถึง เป็นการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และเงื่อนไขที่จะทำให้เป้าหมายหรือผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้นได้ โดย สุมิตรา พงศธร (2550) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอน และ Fink (2015) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย สภาพปัญหา วัตถุประสงค์ แนวคิด/ทฤษฎี กิจกรรม/วิธีการ และการประเมินผล

สรุปได้ว่า โปรแกรม หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของครู มีลักษณะเป็นหน่วยกิจกรรมที่กำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) หลักการ เป็นแนวคิดพื้นฐาน หรือกรอบความเชื่อที่เป็นรากฐานของการดำเนินงาน ใช้เพื่อกำหนดทิศทาง แนวทางการออกแบบ และเป้าหมายของกิจกรรมหรือแผนงานนั้น ๆ 2) วัตถุประสงค์ เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนจากการดำเนินงานหรือกิจกรรม เป็นผลลัพธ์ที่ตั้งใจให้บรรลุในช่วงเวลาที่กำหนด 3) เนื้อหา เป็นสาระสำคัญ ความรู้ หรือหัวข้อที่จะใช้ในการดำเนินการพัฒนา หรือใช้ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ 4) แนวทางการพัฒนา เป็นวิธีการหรือกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การจัดกิจกรรม การอบรม การใช้เทคโนโลยี หรือการนิเทศติดตาม เป็นต้น และ 5) แนวทางการประเมิน เป็นวิธีการตรวจสอบหรือวัดผลว่าการดำเนินงานนั้นได้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรของครู และแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรม ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) รูปแบบการออกแบบเชิงอธิบายตามลำดับ (Explanatory Sequential Design) (ดารณี อุทัยรัตน์, 2562) พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 191 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 128 คน ในปีการศึกษา 2567 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4, 2567) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และการศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ที่เป็น 1) อาจารย์ภาคบริหารการศึกษา ที่มีผลงานวิชาการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครู 2) ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีการบริหารการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครู และครูที่มีนวัตกรรมใน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมี ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 จากนั้นนำข้อมูลในแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) และ 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีความตรงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบของกระบวนการ (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 - 1.00 รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2567 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสรุปประเด็นและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยกร่างด้วยตนเองจากข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มที่ 3 ครู ที่มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความเหมาะสม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างขึ้นตามแนวคิดของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มีความตรงเชิงโครงสร้าง (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 - 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็น โดยรวมรายด้าน

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	μ	σ	ระดับการ ดำเนินงาน	μ	σ	ระดับการ ดำเนินงาน		
1. การคิดสร้างสรรค์	3.33	0.55	ปานกลาง	4.56	0.51	มากที่สุด	0.369	1
2. การทำงานร่วมกับ บุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์	3.45	0.51	ปานกลาง	4.53	0.52	มากที่สุด	0.313	2
3. การสร้างสรรค นวัตกรรม	3.48	0.51	ปานกลาง	4.52	0.53	มากที่สุด	0.299	3
โดยรวม	3.42	0.52	ปานกลาง	4.54	0.52	มากที่สุด	0.327	

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.42$, $\sigma = 0.52$) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.52$) ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การคิดสร้างสรรค์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.369$) ลำดับที่ 2 การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.313$) และลำดับที่ 3 การสร้างสรรคนวัตกรรม ($PNI_{\text{modified}} = 0.299$) ตามลำดับ และผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิพบประเด็นในการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครู สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโดยเน้นทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ใช้ประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมที่เป็นองค์ความรู้ใหม่จากการเรียนรู้เป็นการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการคิดค้นและนำนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การทดลอง และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมราย

รายการ	ความเหมาะสม			ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. หลักการ	4.55	0.53	มากที่สุด	เหมาะสม
2. วัตถุประสงค์	4.52	0.55	มากที่สุด	เหมาะสม
3. เนื้อหา	4.61	0.51	มากที่สุด	เหมาะสม
4. แนวทางการพัฒนา	4.58	0.53	มากที่สุด	เหมาะสม
5. แนวทางการประเมิน	4.54	0.55	มากที่สุด	เหมาะสม
โดยรวม	4.56	0.53	มากที่สุด	เหมาะสม

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของของโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.53) พิจารณารายส่วนพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกส่วน ถือว่ามีความเหมาะสมเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ เนื้อหา ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) แนวทางการพัฒนา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.53) หลักการ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.53) แนวทางการประเมิน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.55) และวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

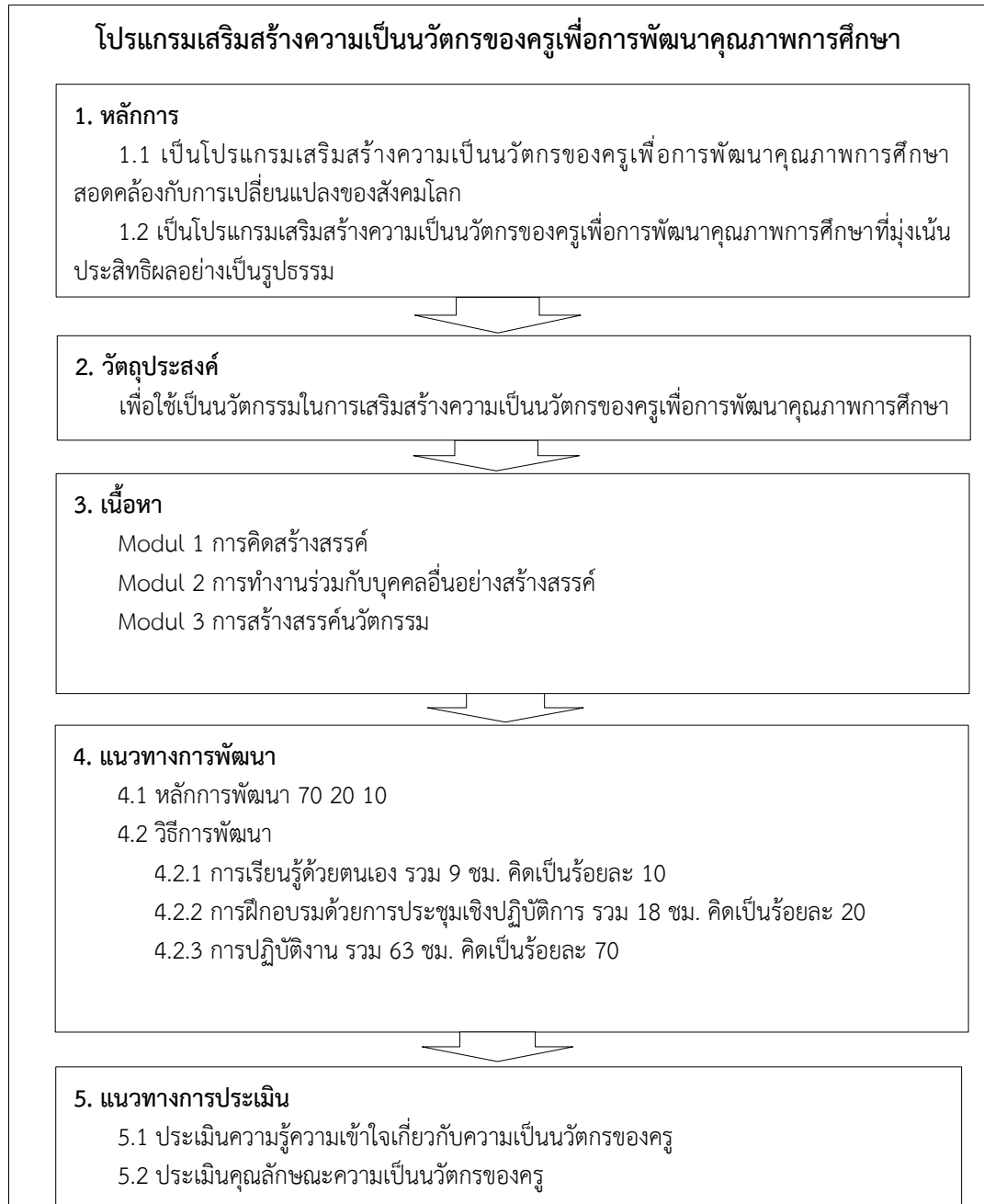
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบัน มีการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 การคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรของครู ต้ององค์ประกอบสำหรับนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย 3 ประกอบด้วย การคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่า กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมให้ประสบผลสำเร็จเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้นำเสนอว่า ความเป็นนวัตกร คือการที่ผู้คิดทำ จัดทำ สร้างขึ้น แต่งขึ้นหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการใช้งานเพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและใช้ประโยชน์ของคนในสังคม ผู้สร้างสรรค์หรือค้นพบวิธีการ รูปแบบ เครื่องมือหรือสิ่งใดที่เป็นสิ่งใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ อาจเรียกสิ่งใหม่นั้นว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์เป็นนวัตกรรมได้ สอดคล้องกับ สุพัตรา พลพันธ์ (2563) วิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 ขึ้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน และ เพชร บุญมาหล้า (2564) วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) แนวทางการพัฒนา และ 5) แนวทางการประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และสร้างโปรแกรมจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิที่อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา ผู้บริหาร และครู พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด แสดงว่าโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้พัฒนาครูให้มีคุณลักษณะของความเป็นนวัตกรได้อย่างมีคุณภาพ ดังที่ Christensen (2015) นำเสนอว่า ความเป็นนวัตกรจะช่วยเสริมสร้างให้เป็นผู้ริเริ่มคิด เรียนรู้และลงมือทำในสิ่งที่แปลกใหม่และทำในสิ่งที่แตกต่างหรือทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน มีความเป็นผู้นำ มุ่งมั่นและเป็นที่เคารพแสดงบทบาทชัดเจน มีความรับผิดชอบในตนเองและผู้อื่น โดย มาร์ต พัฒผล (2560) นำเสนอคุณลักษณะความเป็นนวัตกร มี 3 ประการ คือ 1) การคิดอย่างสร้างสรรค์ 2) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้สำเร็จ สอดคล้องกับ สายฟ้า หาสีสุข (2565) วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โรงเรียนบ้านเมืองแก พบว่า โปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ 4) วิธีการพัฒนา และ 5) การประเมินผลการพัฒนา ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวรทยา สุทธิประภา และเพชรวิทย์ จันทร์ศิริ (2566) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 4 โมดูล (Module) ได้แก่ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) คำนึงถึงปัจเจกบุคคล 3) ความยืดหยุ่นและปรับตัว และ 4) วิสัยทัศน์ ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการและสรุปองค์ความรู้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า มีสภาพปัจจุบันหรือการดำเนินการในปัจจุบันระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นอันดับ 1 การคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นข้อมูล สำหรับนำไปสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2) การสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหา 3 Modul ได้แก่ Modul 1 การคิดสร้างสรรค์ Modul 2 การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ Modul 3 การสร้างนวัตกรรม 4) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 4.1) หลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 โดยร้อยละ 70 เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือการปฏิบัติจริง ร้อยละ 20 เป็นการเรียนรู้จากการฝึกอบรม และร้อยละ 10 เป็นการเรียนรู้จากการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 4.2) วิธีการพัฒนา 4.2.1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง รวม 9 ชม. คิดเป็นร้อยละ 10 4.2.2) การฝึกอบรมด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการ รวม 18 ชม. คิดเป็นร้อยละ 20 4.2.3) การปฏิบัติงาน รวม 63 ชม. คิดเป็นร้อยละ 70 และ 5) แนวทางการประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ การคิดสร้างสรรค์
2. โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) แนวทางการพัฒนา และ 5) แนวทางการประเมิน โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งโปรแกรมนี้นับเป็นนวัตกรรมในการขับเคลื่อนความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าการคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งแปลกใหม่ คิดอย่างกว้างไกล ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานตามการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการวางแผน ดำเนินการและกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับส่วน

อื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งเป็นผู้นำนวัตกรรมไปลงสู่การปฏิบัติและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของผู้ใช้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความ ต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น

2.1 ควรวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ความเป็นนวัตกรของครู

2.2 ควรวิจัยควรพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นนวัตกรของครูเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะนวัตกรรมของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา วรณศรี. (2563). *นวัตกรรมการพัฒนาสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ดารณี อุทัยรัตน์. (2562). การวิจัยแบบผสมผสาน: วิธีการวิจัยที่ตอบโจทย์การศึกษายุคใหม่. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 14(1), 45 - 59.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดา ยังสุขสถาพร. (2561). *กระบวนการคิดและสร้างนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: แอร์โรว์ มัลติมีเดีย.
- พชรวิทย์ จันทศิริสิริ. (2563). *สมรรถนะและการจัดการเชิงกลยุทธ์*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- เพชร บุญมหาหล้า. (2564). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2557). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต พัฒนา. (2560). *กระบวนการทัศน์การโค้ชเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วรัทยา สุทธิประภา และพชรวิทย์ จันทศิริสิริ. (2566). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 8(1), 217 - 227.
- สายฟ้า หาสีสุข. (2565). การพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โรงเรียนบ้านเมืองแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 2(2), 1 - 15.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. (2567). *แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2567*. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.

- _____. (2568). แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2568. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักประดิษฐ์จากบทเรียน การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สร้างนักประดิษฐ์. กรุงเทพฯ: เอ็น 60 รัตนเทรตติง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุพัตรา พลจันทร์. (2563). โปรแกรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมิตรา พงศธร. (2550). สรุปเรื่องของหลักสูตร. วารสารสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 7(9), 15 - 23.
- Boyd, D. (2011). Innovation Competency Model. [Online]. Available from: <http://www.innovationexcellence.com/blog/2011/04/12/innovation-competency-model>. [Accessed 2 December 2024].
- Chen, C.F. & Chen, F.S. (2010) Experience Quality, Perceived Value, Satisfaction and Behavioral Intentions for Heritage Tourists. *Tourism Management*, 31, 29 - 35.
- Christensen, T. (2015). The 5 Traits of Successful Innovators, According to Science. [Online]. Available from: <http://99u.com/workbook/21113/the-5-traits-ofsuccessful-innovators-according-to-science>. [Accessed 2 December 2024].
- Fink, A. (2015). *Evaluation Fundamentals: Insight into Program. Effectiveness, Quality, and Value*. Los Angeles: Sage.